

Θεσσαλονίκη, 3 Οκτωβρίου 2019

Δελτίο Τύπου**Έκθεση 'Λιουμπόβ Ποπόβα. Φόρμα. Χρώμα. Χώρος'**

11 Οκτωβρίου 2019 – 1 Μαρτίου 2020

MOMus-Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης-Συλλογή Κωστάκη
(Μονή Λαζαριστών, Θεσσαλονίκη)*Εγκαίνια: Παρασκευή 11 Οκτωβρίου 2019, 20:00**Στρογγυλό τραπέζι-συζήτηση: Πέμπτη 10 Οκτωβρίου 2019, 14:00*

Η Λιουμπόβ Ποπόβα (1889-1924), η ζωγράφος, η θεωρητικός, η δασκάλα, η σχεδιάστρια, η 'αμαζόνα' της ρωσικής πρωτοπορίας, η γυναίκα που δεν φοβήθηκε ποτέ να ταξιδέψει, να αναζητήσει και να πειραματιστεί με νέες καλλιτεχνικές πρακτικές στις αρχές του 20 αιώνα, η μοναδική καλλιτέχνη που ο συλλέκτης Γιώργος Κωστάκης αποκαλούσε με το μικρό της όνομα, και ας μην την γνωρίσει ποτέ, είναι στο επίκεντρο της νέας έκθεσης-παραγωγής του **MOMus-Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης-Συλλογή Κωστάκη**, η οποία υπό τον γενικό τίτλο **'Λιουμπόβ Ποπόβα. Φόρμα. Χρώμα. Χώρος'** θα φιλοξενηθεί στους δύο ορόφους της Μονής Λαζαριστών, **από τις 12 Οκτωβρίου 2019 έως την 1 Μαρτίου 2020**, στη Θεσσαλονίκη (*Εγκαίνια: Παρασκευή 11 Οκτωβρίου 2019, 20:00. Η έκθεση θα είναι ανοιχτή για το κοινό από τις 10:00 το πρωί, με ελεύθερη είσοδο ειδικά για την ημέρα των εγκαινίων. Μέρες & ώρες λειτουργίας: Τρ-Τε-Πα-Σα-Κυ 10:00-18:00, Πέμπτη 10:00-22:00, Δευτέρα κλειστά*).

Η Λιουμπόβ Ποπόβα, επηρεάστηκε στα σπουδαστικά της χρόνια από τον Ιμπρεσιονισμό και τον Σεζανισμό, ενέταξε στο πρώιμο έργο της στοιχεία από τον γαλλικό Φωβισμό, μελέτησε σε βάθος τις νέες φόρμες και τεχνικές και συνέβαλε σημαντικά και ουσιαστικά στην ανάπτυξη καλλιτεχνικών κινημάτων όπως αυτά του Κυβοφουτουρισμού, του Σουπρεματισμού και εν τέλει του Κονστρουκτιβισμού. Δημιούργησε κονστρουκτιβιστικά έργα χρησιμοποιώντας ένα ιδιαίτερο προσωπικό ύφος και οδήγησε την τέχνη στην παραγωγή και στην δημιουργία μοναδικών προτάσεων ντιζάιν, γραφιστικού σχεδιασμού, σκηνικών για το θέατρο, υφασμάτων και κοστούμιών. για να μείνει στην ιστορία της τέχνης ως μια από τις σπουδαιότερες εκπροσώπους της ρωσικής πρωτοπορίας. Υπήρξε ακόμα σημαντική παιδαγωγός και έθεσε νέες βάσεις στην διδασκαλία της τέχνης στα Ανώτατα Τεχνικά και Καλλιτεχνικά Εργαστήρια (ΒΧΟΥΤΕΜΑΣ) όπου δίδασκε από το 1921 ως τον πρόωρο θάνατό της, το 1924.

Η έκθεση περιλαμβάνει σχεδόν το σύνολο των έργων και του αρχειακού υλικού που κατέχει στη συλλογή του το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης και συγκεκριμένα περισσότερα από 200 έργα και αντικείμενα, όλα προερχόμενα από την συλλογή Κωστάκη. Η έκθεση συμπληρώνεται με ορισμένα σπάνια έργα από ιδιωτικές συλλογές ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι είναι η πρώτη μεγάλης κλίμακας έκθεση έργων της Ποπόβα που διοργανώνεται τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, διεθνώς και παρουσιάζει σειρές σχεδίων της καλλιτέχνης που δεν είχαν έως τώρα ποτέ εκτεθεί. Η έκθεση αποτελεί επίσης την πρώτη στη σειρά του νέου εκθεσιακού προγράμματος του Μουσείου που αφορά εκθέσεις οι οποίες θα είναι αφιερωμένες στους κεντρικούς καλλιτέχνες της ρωσικής πρωτοπορίας, τα έργα των οποίων βρίσκονται στη συλλογή του.

Επιμέλεια: Μαρία Τσαντσανογλου, Andrei Sarabianov
Βοηθός Επιμελήτρια: Αγγελική Χαριστού
Πρόγραμμα δράσεων

Πέμπτη 10 Οκτωβρίου 2019

MOMus-Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης-Συλλογή Κωστάκη (Μονή Λαζαριστών) / 14:00

Στρογγυλό τραπέζι, συζήτηση: 'ΡΟΡΟΒΑ: PUBLIC TALK'

Διεθνώς διακεκριμένοι ιστορικοί τέχνης, μελετητές της ρωσικής πρωτοπορίας μιλούν για την προσωπικότητα της Λιουμπόβ Ποπόβα με αναφορές στο καλλιτεχνικό και διδακτικό της έργο.

Ομιλητές

Natalia Adaskina, Ιστορικός της ρωσικής πρωτοπορίας, προϊστάμενη επιμελήτρια στην Κρατική Πινακοθήκη Τρετιακόφ (Μόσχα)

Prof. John E. Bowlt, Ιστορικός της Ρωσικής Πρωτοπορίας (Λος Άντζελες)

Prof. Nicoletta Misler, Ιστορικός της Ρωσικής Πρωτοπορίας (Ρώμη)

Prof. Christina Lodder, Ιστορικός της Ρωσικής Πρωτοπορίας (Λονδίνο)

Andrei Sarabianov, Ιστορικός της Ρωσικής Πρωτοπορίας (Μόσχα)

Μαρία Τσαντσανογλου, Διευθύντρια MOMus-Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης-Συλλογή Κωστάκη (Θεσσαλονίκη)

Συντονισμός

Kristina Krasnyanskaya, International Art Heritage Foundation

Θα υπάρχει διερμηνεία | Ελεύθερη είσοδος

Παρασκευή 11 Οκτωβρίου 2019 / 21:00 / MOMus-Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης-Συλλογή Κωστάκη (Μονή Λαζαριστών)

Performance: «ΖΩΗ ΣΑΝ ΕΡΓΟ ΤΕΧΝΗΣ»

Τη βραδιά των εγκαινίων θα πραγματοποιηθεί περφόρμανς του **Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος** βασισμένη σε κείμενα του Ρώσου συγγραφέα Δανιήλ Χαρμς με τίτλο «**Ζωή σαν έργο τέχνης**».

Μια θεατροποιημένη αφήγηση για τη ζωή του μεγάλου Ρώσου λογοτέχνη Δανιήλ Χαρμς. Έγραψε γι' αυτόν ο ποιητής Αλεξάντερ Βεντένσκυ: «Ο Χαρμς δεν έκανε τέχνη, είναι ο ίδιος τέχνη». Τρεις ηθοποιοί του ΚΘΒΕ παρουσιάζουν, σε σκηνοθετική επιμέλεια Θάνου Φερετζέλη, στιγμιότυπα της ζωής του Χαρμς, όπως αυτά αποτυπώνονται στο Γαλάζιο Τετράδιο. Κύρια χαρακτηριστικά στο έργο του είναι το κυνήγι του ανέφικτου, το μαύρο χιούμορ, το σκανταλιάρικο ύφος, η καταγραφή του παράλογου της κάθε εποχής και η ματαιότητα της ύπαρξης.

Σκηνοθετική επιμέλεια: Θάνος Φερετζέλης

Συμμετέχουν οι ηθοποιοί: Νεφέλη Ανθοπούλου, Βασίλης Σπυρόπουλος, Θάνος Φερετζέλης

Μαρτυρία I

«[...]Όχι, δεν μπορώ, εάν βρέξει θα γίνει μούσκεμα η αποθήκη. Φέρε μου πρώτα ένα κόντρα πλακέ και μόνο τότε θα σου δώσω τον πίνακα [...].»

Από τις πιο σημαντικές μαρτυρίες του συλλέκτη **Γιώργου Κωστάκη**, είναι χωρίς αμφιβολία η στιγμή που επισκεπτόμενος το σπίτι του Σεργκί Νικολάεβιτς Χόλνμπεργκ, θετού γιου του Πάβελ Σεργκέεβιτς Ποπόφ (αδερφού της Λιουμπόβ Ποπόβα) στο Ζβενίγκοροντ, έξω από τη Μόσχα, αντίκρουσε για πρώτη φορά ένα έργο με τίτλο 'Χωροδυναμική Κατασκευή' που σήμερα βρίσκεται στην συλλογή του MOMus. «[...] Το πρώτο πράγμα που είδα καθώς ανέβαινα από τη σκάλα στον δεύτερο όροφο ήταν ένας πίνακας της Ποπόβα και πάνω του κρεμόταν μια σκάφη. Αργότερα περπατήσαμε στον κήπο. Διέκρινα το παράθυρο της αποθήκης που ήταν καρφωμένο μ' ένα κόντρα πλακέ. Πάνω στο κόντρα πλακέ ήταν γραμμένος ένας αριθμός κι από κάτω η υπογραφή: «Ποπόβα». Μπήκα στην αποθήκη και είδα από την άλλη πλευρά του κόντρα πλακέ έναν εξαιρετικό πίνακα της ζωγράφου: «Όχι, δεν

μπορώ, εάν βρέξει θα γίνει μούσκεμα η αποθήκη. Φέρε μου πρώτα ένα κόντρα πλακέ και μόνο τότε θα σου δώσω τον πίνακα». Χρειάστηκε να πάω στη Μόσχα και να ψάξω για κόντρα πλακέ. Δεν βρήκα στις διαστάσεις που έπρεπε κι έτσι αγόρασα δύο μικρότερα φύλλα και τα μετέφερα στο Ζβενίγκοροντ. Ως αντάλλαγμα ο σπιτονοικοκύρης μου έδωσε τον υπέροχο πίνακα. Μου πούλησε και τους υπόλοιπους ζωγραφικούς πίνακες και μάλιστα σε πολύ χαμηλή τιμή. Έτσι, τα περισσότερα έργα της Ποπόβα τα αγόρασα από την οικογένεια της καλλιτέχνης.» (πηγή: Από το βιβλίο *Georgii Kostaki. Moi avangard. Vospominiia kollektionera* (Γιώργος Κωστάκης. Η πρωτοπορία μου. Απομνημονεύματα ενός συλλέκτη), εκδ. Modus-Graffiti, Μόσχα 1993, σ. 59–60)

Μαρτυρία II

«[...] όλο Λιούμποτσκα και Λιούμποτσκα! [...]»

Η **Αλίκη Κωστάκη, κόρη του συλλέκτη Γιώργου Κωστάκη**, διηγείται και μια προσωπική ιστορία που σχετίζεται με τους γονείς της: «[...]Κάπου στα μέσα της δεκαετίας του 1990 συναντήθηκα στη Μόσχα μ' έναν παλιό μου φίλο, τον φωτογράφο Ίγκορ Παλμίν. Μιλήσαμε αρκετή ώρα, θυμηθήκαμε τις παλιές καλές μέρες. Και ξαφνικά μου είπε: «Ξέρεις, η Ζίνα (η μητέρα μου) ζήτησε στα σοβαρά τον Ζορζ (έτσι αποκαλούσαν οι φίλοι τον Γιώργο Κωστάκη) για την Λιούμποτσκα (χαϊδευτικό του ονόματος Λιουμπόβ). Του έλεγε «τί έχεις πάθει πια, όλο Λιούμποτσκα και Λιούμποτσκα!» Είχε κάπου δίκιο. Ο πατέρας μου μόνο έναν καλλιτέχνη αποκαλούσε με το μικρό όνομα. Μόνο την Λιούμποτσκα. Αγαπούσε την Λιούμποτσκα πάρα πολύ.» (Αλίκη Κωστάκη, *Αναμνήσεις αντί προλόγου* στον κατάλογο «Λιουμπόβ Ποπόβα. Φόρμα. Χρώμα. Χώρος», MOMus-Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης-Συλλογή Κωστάκη, Θεσσαλονίκη 2019, σελ. 14)

Βιογραφικό σημείωμα

Η **Λιουμπόβ Σεργκέγιεβνα Ποπόβα (1889-1924)** σπούδασε αρχικά σε εργαστήρια στη Μόσχα και στη συνέχεια ταξίδεψε για να διευρύνει την καλλιτεχνική της μόρφωση στο εσωτερικό της Ρωσίας, Κίεβο και στην Ιταλία (1910-1912), όπου γνώρισε τη ρωσική εικαστική παράδοση και την τέχνη της Αναγέννησης. Το 1912 εργάστηκε στο εργαστήριο του Τάτλιν στη Μόσχα και συνέχισε τις σπουδές της στο Παρίσι, μαζί με άλλους Ρώσους καλλιτέχνες όπως η Ναντιέζντα Ουνταλτσόβα και η Βέρα Πέστελ, στην Ακαδημία "Λα Παλέτ". Από το 1914 συμμετείχε στις εκθέσεις της ομάδας 'Βαλές Καρό' και ακολούθησε μια σταθερή εκθεσιακή πορεία, συμβάλλοντας σημαντικά στα κινήματα του Κυβοφουτουρισμού, του Σουπρεματισμού - ως ενεργό μέλος της ομάδας 'Σουπρέμους' του Καζιμίρ Μαλέβιτς για το διάστημα 1916-1917- και στη συνέχεια του Κονστρουκτιβισμού. Παρουσίασε μεγάλη καλλιτεχνική δραστηριότητα με ευρύ φάσμα εικαστικής παραγωγής, καθώς ασχολήθηκε με το θέατρο, όπου δημιούργησε τα πρωτοποριακά σκηνικά για τα έργα «Ο Μεγαλόψυχος Κερατάς» του Κρόμελινκ και «Γη σε Αναβρασμό» του Τρετιακόφ, σε παραγωγή του Βσέβολοντ Μέγιερχολντ, ενώ εργάστηκε στο σχεδιασμό υφασμάτων για το Πρώτο Κρατικό Εργοστάσιο Εκτύπωσης Υφασμάτων της Μόσχας. Παράλληλα ενδιαφέρθηκε για τη γραφιστική και παρήγαγε σχέδια για αφίσες, εξώφυλλα περιοδικών, βιβλία και πορσελάνες. Υπήρξε μέλος του Ινστιτούτου Καλλιτεχνικής Παιδείας (ΙΝΧΟΥΚ) και δίδαξε στα Ανώτατα Καλλιτεχνικά και Τεχνικά Εργαστήρια (ΒΧΟΥΤΕΜΑΣ) της Μόσχας, πρωτοστατώντας στην οργάνωση ενός νέου συστήματος καλλιτεχνικής εκπαίδευσης. Μετά το θάνατό της το 1924 διοργανώθηκε στη Μόσχα μεγάλη αναδρομική έκθεση, αντιπροσωπευτική του εύρους της εικαστικής παραγωγής της. (πηγή: ιστοσελίδα Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, www.greekstatemuseum.com)

Ειδικές ευχαριστίες:

- στην Κριστίνα Κρασιάνσκαγια, πρόεδρο του συλλόγου υποστηρικτών του MOMus-Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης-Συλλογή Κωστάκη για την υποστήριξη της έκθεσης.
- στον Αντρέι Τσεγκλακόφ, μέλος του συλλόγου υποστηρικτών του MOMus-Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης-Συλλογή Κωστάκη για την υποστήριξη της έκθεσης.
- στους συλλέκτες Ιρίνα Πράβκινα, Ιβέτα και Ταμάζ Μανασέροφ
- τη Διοίκηση και τη Διεύθυνση του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος για την υποστήριξη των εγκαινίων της έκθεσης

Με την Υποστήριξη

Οργάνωση παραγωγής performance εγκαινίων

Χορηγός Επικοινωνίας

Υποστηρικτές Επικοινωνίας

MOMus-Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης-Συλλογή Κωστάκη
Μονή Λαζαριστών, Θεσσαλονίκη)
Κολοκοτρώνη 21 Σταυρούπολη 56430, Θεσσαλονίκη
Τ. (+30) 2310 589141-3
info@momus
www.greekstastemuseum.com
www.momus.gr
fb @MOMusModern
#momus